

VASTSTELLINGSOVEREENKOMST

17 FEBRUARI 2011

tussen

(1) CORDARES LEVENSVZERKERINGEN N.V.

en

(2) STICHTING VERLIESPOLIS

(3) STICHTING WOEKERPOLIS CLAIM

en

(4) VERENIGING VAN EFFECTENBEZITTERS

(5) VERENIGING EIGEN HUIS

(6) VERENIGING CONSUMENT & GELDZAKEN

PARTIJEN:

- (1) de naamloze vennootschap **CORDARES LEVENSVZERKERINGEN N.V.**, statutair gevestigd te Amsterdam (**Cordares**);
- (2) de **STICHTING VERLIESPOLIS**, gevestigd en kantoorhoudende te 's-Gravenhage (**Stichting Verliespolis**);
- (3) de **STICHTING WOEKERPOLIS CLAIM**, gevestigd en kantoorhoudende te Amsterdam (**Stichting WPC**);
- (4) de **VERENIGING VAN EFFECTENBEZITTERS**, gevestigd en kantoorhoudende te 's-Gravenhage (**VEB**);
- (5) de **VERENIGING EIGEN HUIS**, gevestigd en kantoorhoudende te Amersfoort (**VEH**); en
- (6) de **VERENIGING CONSUMENT & GELDZAKEN**, gevestigd en kantoorhoudende te Amsterdam (**VCG**);

(Cordares: **Verzekeraar**; Stichting Verliespolis, Stichting WPC, VEB, VEH en VCG gezamenlijk: **Belangenorganisaties**; Verzekeraar en Belangenorganisaties gezamenlijk: **Partijen**)

OVERWEGENDE:

- (A) Verzekeraar heeft, rechtstreeks dan wel via assurantietussenpersonen, individuele particuliere levensverzekeringen verkocht met vermogensopbouw op basis van beleggingen in participaties. Deze verzekeringen worden ook wel aangeduid als beleggingsverzekeringen.
- (B) In de loop van 2006 is een brede maatschappelijke discussie ontstaan over de (voorlichting over) (de hoogte van) kosten, risicopremies en bijzondere c.q. specifieke productrisico's (waarmee onder meer – maar niet uitsluitend – worden bedoeld de "hefboom"- en "inteer"-effecten) van beleggingsverzekeringen, alsmede over de gevolgen van al deze elementen op het productrendement van beleggingsverzekeringen.
- (C) De Belangenorganisaties hebben zich in deze discussie opgeworpen als de belangenbehartigers van verzekeringnemers en begunstigen (**Polishouders**), die in het kader van deze discussie een vorm van compensatie nastreven.
- (D) De Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft op 4 maart 2008 in het kader van de onder (B) aangeduide maatschappelijke discussie een aanbeveling gepubliceerd (de **Aanbeveling van 4 maart 2008**).
- (E) De Stichting Autoriteit Financiële Markten (**AFM**) heeft in opdracht van het Ministerie van Financiën in samenwerking met Money View op 9 oktober 2008 het rapport "Feitenonderzoek Beleggingsverzekeringen" (het **Feitenonderzoek**) uitgebracht, waarin zij verslag doet van het door haar samen met Money View uitgevoerde feitenonderzoek naar beleggingsverzekeringen uit de periode 1995-2005.

- (F) Verzekeraar erkent geen aansprakelijkheid ter zake van de klachten die zijn c.q. worden geuit in het kader van de onder (B) aangeduide maatschappelijke discussie en ter zake van de problemen die aan de orde zijn gesteld in de onder (D) genoemde Aanbeveling van 4 maart 2008 en in het onder (E) genoemde Feitenonderzoek. Verzekeraar acht zich dan ook niet gehouden tot het compenseren van kosten en/of (risico)premies die in rekening zijn gebracht bij hun beleggingsverzekeringen, het vergoeden van schade, dan wel het geven van enige andere vorm van compensatie. Verzekeraar wil er in het licht van de huidige maatschappelijke discussie, in het kader van vertrouwensherstel, desondanks naar streven om haar polishouders tegemoet te komen
- (G) Partijen hebben, daarin bijgestaan door professionele adviseurs, overleg gevoerd over de mogelijkheid om collectieve afspraken te maken. Deze collectieve afspraken zien enerzijds op een vergoeding in de vorm van een maximering van de kosten en risicopremies, die in rekening zijn gebracht, en anderzijds op een bijzondere regeling voor individuele schrijvende gevallen.
- (H) Het overleg heeft erin geresulteerd dat Partijen thans overeenstemming hebben bereikt over een collectieve regeling, die is vastgelegd in deze vaststellingsovereenkomst (de **Overeenkomst**)

KOMEN OVEREEN ALS VOLGT:

1. STREKKING VAN DE OVEREENKOMST

- 1.1 De Overeenkomst heeft betrekking op alle individuele particuliere beleggingsverzekeringen van Verzekeraar, die tot stand zijn gekomen vóór 1 januari 2008 of waarvan de offerte dateert van vóór 1 januari 2008, waarop Nederlands recht van toepassing is en waarop ten tijde van de totstandkoming de toenmalige Pensioen- en Spaarfondsenwet (thans de Pensioenwet) niet van toepassing was (**Beleggingsverzekeringen**), daaronder in ieder geval begrepen de in Fout! Verwijzingsbron niet gevonden. genoemde beleggingsverzekeringen. Verzekeraar heeft aangekondigd de in deze Overeenkomst uit te werken compensatieregeling ook te zullen toepassen op beleggingsverzekeringen die wel vallen onder de Pensioen- en Spaarfondsenwet (thans Pensioenwet). De Belangenorganisaties hebben beklemtoond dat waar Verzekeraar dat doet, daaraan geen enkele overeenkomst met hen ten grondslag ligt, zij zich slechts hebben gericht op de hierboven bedoelde Beleggingsverzekeringen en zij op geen enkele wijze hun instemming verlenen aan het toepassen van de in de Overeenkomst verwoorde regeling op andere producten dan Beleggingsverzekeringen.
- 1.2 De Overeenkomst strekt tot beëindiging van alle daadwerkelijke en mogelijke geschillen en/of daadwerkelijke en mogelijke onzekerheden in verband met Beleggingsverzekeringen, ongeacht de juridische grondslag, tussen enerzijds Polishouders en anderzijds Verzekeraar en/of (rechts)personen, die zijn opgetreden als tussenpersoon in de zin van artikel 1 Wet op het Assurantiebemiddelingsbedrijf, respectievelijk zich hebben bezig gehouden met bemiddelen in dan wel adviseren over verzekeringen in de zin van artikel 1 Wet financiële dienstverlening respectievelijk artikel 1:1 Wet op het financieel toezicht (**Assurantietussenpersonen**). Het voorgaande geldt niet voor Assurantietussenpersonen, indien en voor zover zij wisten of op grond van de door Verzekeraar verschaft informatie behoorden te weten dat zij onjuiste en/of, hetzij in reactie op concrete vragen hetzij bewust, onvolledige mededelingen hebben gedaan ter zake van Beleggingsverzekeringen. Het voorgaande geldt bovendien uitsluitend indien en voor zover de hiervoor genoemde geschillen en onzekerheden betrekking hebben op, verband houden met en/of voortvloeien uit (de voorlichting over) (de hoogte van) kosten, risicopremies en bijzondere c.q. specifieke productrisico's van Beleggingsverzekeringen

(niet zijnde het reguliere beleggingsrisico), alsmede de gevolgen van al deze elementen op het productrendement van Beleggingsverzekeringen. Deze Overeenkomst heeft geen betrekking op eventuele advisering over de passendheid voor een individuele Polishouder van een Beleggingsverzekering en/of de specifieke samenstelling daarvan, zoals fondskeuze, risicodekkingen, looptijd en hoogte van de bruto premie inleg.

- 1.3 Partijen nemen bij de uitleg, uitvoering en nadere uitwerking van de Overeenkomst de Aanbeveling van 4 maart 2008 tot leidraad, tenzij daarvan in de Overeenkomst wordt afgeweken. Bij verschil van inzicht over de interpretatie van de Aanbeveling van 4 maart 2008 kunnen Partijen zich gezamenlijk wenden tot de Ombudsman Financiële Dienstverlening voor nadere uitleg binnen de kaders van de Overeenkomst en de Aanbeveling van 4 maart 2008. Indien Partijen zich gezamenlijk wenden tot de Ombudsman Financiële Dienstverlening is diens nadere uitleg bindend voor Partijen, tenzij Partijen anders overeenkomen.
- 1.4 Anders dan bepaald is in de Aanbeveling van 4 maart 2008 onder 8 geldt het bepaalde in de Overeenkomst slechts niet voor Beleggingsverzekeringen die reeds geëindigd waren op 1 januari 2008 en op dat moment nog geen 5 (vijf) jaren waren verstreken na aanvang van de looptijd. Voorts geldt dat per Beleggingsverzekering slechts eenmaal - voor zover van toepassing - een vergoeding ingevolge artikel 2 en eenmaal - voor zover van toepassing - een vergoeding ingevolge artikel 3 ten gunste van de betrokken Polishouder(s) worden gebracht, ongeacht het aantal Polishouders.

2. KOSTENMAXIMERING

- 2.1 Verzekeraar verklaart zich bereid om alle bij Beleggingsverzekeringen in rekening gebrachte kosten, waaronder niet worden verstaan de risicopremies, maar wel de TER (zijnde de kostenratio, als gedefinieerd in artikel 1:1 onder k Nadere Regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft) en andere beleggingsfondskosten zoals gedefinieerd in Fout! Verwijzingsbron niet gevonden., berekend over de gehele looptijd, overeenkomstig de Excel-worksheets als bedoeld in Fout! Verwijzingsbron niet gevonden., te maximeren tot:

- (a) Categorie 1:

2,85 % voor Beleggingsverzekeringen, met een bruto premie-inleg lager dan € 1.200,- per jaar of tegen een koopsom lager dan € 12.000,-;

- (b) Categorie 2:

2,45 % voor Beleggingsverzekeringen met een bruto premie-inleg hoger dan of gelijk aan € 1.200,- per jaar of tegen een koopsom hoger dan of gelijk aan € 12.000,-, met uitzondering van Beleggingsverzekeringen die voldoen aan categorie 3;

- (c) Categorie 3:

2,35 % voor Beleggingsverzekeringen met een looptijd van 30 (voluit: dertig) of meer jaar en met een bruto premie-inleg hoger dan of gelijk aan € 2.000,- per jaar of tegen een koopsom hoger dan of gelijk aan € 20.000,-; en

(d) Categorie 4:

0,20 % additionele kostenopslag voor de hiervoor genoemde categorieën 1 en 2 van Beleggingsverzekeringen met een garantie van 3% of meer op het netto fondsrendement (fondsrendement na aftrek TER); of

0,30% additionele kostenopslag voor de hiervoor genoemde categorie 3 van Beleggingsverzekeringen met een garantie van 3% of meer op het netto fondsrendement (fondsrendement na aftrek TER).

Verzekeraar heeft zich verplicht om op de einddatum van de Beleggingsverzekering en derhalve achteraf te bezien welke rendementsafslag voor de Polishouder het meest gunstig is en die te hantieren: deze is ofwel de rendementsafslag op basis van de bovenbeschreven categorieën bij het afsluiten van de Beleggingsverzekering op basis van de bruto inleg in het eerste jaar, ofwel, indien dit leidt tot een lagere rendementsafslag, de rendementsafslag op basis van de bovenbeschreven categorieën op basis van de over de gehele looptijd gemiddelde bruto inleg.

In dit artikellid wordt met de over de gehele looptijd gemiddelde bruto premie-inleg bedoeld:

- a. bij premie posten: het gemiddelde van de werkelijke jaarlijkse inleg van de Beleggingsverzekering.
- b. bij koopsomposten: de koopsomstorting bij aanvang vermeerderd met 10% van de som van alle extra koopsomstortingen gedurende de looptijd
- c. bij combinatieposten bestaande uit én een premiepost én één of meer koopsomposten: het gemiddelde van alle door de klant voldane bedragen terzake van de beleggingsverzekering gedeeld door het aantal jaren dat de polis heeft gelopen.

Bij Beleggingsverzekeringen waarbij sprake is van een garantie van 3% of meer op het netto fondsrendement ten aanzien van een gedeelte van het belegde vermogen en/of sprake is van een garantie van 3% of meer op het netto fondsrendement gedurende een gedeelte van de looptijd van de Beleggingsverzekering, zullen de additionele kostenopslagen genoemd in categorie 4 uitsluitend worden gehanteerd voor dat deel van de Beleggingsverzekering en dat deel van de looptijd van de Beleggingsverzekering waarop de garantie betrekking heeft.

Voor Beleggingsverzekeringen met een garantie op het netto fondsrendement geldt dat de kostenmaximering tevens zal leiden tot een herberekening van het garantiekapitaal. Deze herberekening zal niet leiden tot een vermindering van het garantiekapitaal. Verzekeraar zal deze herberekening jaarlijks maken, tot de einddatum maken op basis van de op grond van dit artikellid en de inleg in het eerste polisjaar bepaalde rendementsafslag en op basis van de werkelijke premie-inleg. Verzekeraar zal de Polishouder daarover jaarlijks informeren. Op de einddatum zal Verzekeraar de herberekening maken op grond van de voor de Polishouder meest gunstige rendementsafslag, zoals hierboven omschreven.

2.2 De omvang van een eventuele op de einddatum van een Beleggingsverzekering aan de Polishouder(s) toekomende vergoeding in verband met de in artikel 2.1 overeengekomen maximum kostenpercentages wordt per Beleggingsverzekering vastgesteld door het verschil te bepalen tussen:

- (a) **de berekening van de daadwerkelijke waardeontwikkeling:** de daadwerkelijk (zonder rekening te houden met verschuldigde belastingen) op de einddatum aan de Polishouder(s) uit te keren waarde van de Beleggingsverzekering, zonder daarbij rekening te houden met een eventuele garantie; en
- (b) **de normkostenberekening:** de fictief (zonder rekening te houden met verschuldigde belastingen) op de einddatum aan de Polishouder(s) uit te keren waarde van de Beleggingsverzekering, indien in plaats van de daadwerkelijke kosten het in artikel 2.1 overeengekomen maximum kostenpercentage (op jaarbasis) zou zijn gehanteerd.

Het op de einddatum van een Beleggingsverzekering uit te keren bedrag zal, behoudens een eventuele toekenning van een vergoeding als bedoeld in artikel 3, het maximum bedragen van:

- ofwel het (herrekenende) garantiekapitaal van de Beleggingsverzekering;
- ofwel de uitkomst van de berekening van de daadwerkelijke waardeontwikkeling van de Beleggingsverzekering;
- ofwel de uitkomst van de normkostenberekening van de Beleggingsverzekering.

2.3 Partijen komen overeen dat de berekening van de eventuele aan de Polishouder(s) op de einddatum van een Beleggingsverzekering toekomende vergoeding ingevolge dit artikel 2, zal geschieden op basis van gebruteerde overlijdensrisicopremies (waaronder niet worden verstaan opslagen in verband met premievrijstelling bij overlijden van de verzorger en overige aanvullende dekkingen). Dit houdt het volgende in:

Berekening van daadwerkelijke waardeontwikkeling

- (a) De berekening van de daadwerkelijke waardeontwikkeling zoals bedoeld in artikel 2.2 sub (a) vindt geheel plaats conform de daadwerkelijk bij de verschillende Beleggingsverzekeringen toegepaste productparameters, met inbegrip van alle productverbeteringen die met betrekking tot Beleggingsverzekeringen al zijn gedaan of al zijn toegezegd. Daarbij garandeert Verzekeraar dat – behoudens in het geval van de door haar overgenomen portefeuille van Royal Leven – (1.) steeds netto premies worden gehanteerd, dat wil zeggen sterftekansen zonder opslagen direct afgeleid uit de toepasselijke sterftetafel, en wel door middel van de formule $q(x) = (l(x) - l(x+1)) / l(x)$ en - voor zover een separate vrouwentafel wordt gehanteerd - analoog voor $q(y)$ en (2.) deze netto premies zijn gebaseerd op sterftetafels GBM/V 1990-1995 of GBM/V 1995-2000. Er vindt geen brutering van de overlijdensrisicopremies plaats.

Normkostenberekening

- (b) Indien en voor zover sprake is van een positief overlijdensrisico worden bij de normkostenberekening zoals bedoeld in artikel 2.2 sub (b) de overlijdensrisicopremies berekend over de risicokapitalen die worden afgeleid uit de bij die berekening behorende waardeopbouw.

Daarbij wordt steeds het tarief van de risicopremie gehanteerd als bedoeld in de daadwerkelijke waardeontwikkeling zoals bedoeld in artikel 2.2 sub (a), tenzij dit tarief ongunstiger is voor de Polishouder dan toepassing van de netto premie van de sterftetafel GBM/V 1985-1990 vermeerderd met 16% brutering. In dat laatste geval wordt gehanteerd de netto premie van sterftetafel GBM/V 1985-1990 vermeerderd met 16%. Onder netto premies worden verstaan sterftekansen zonder opslagen direct afgeleid uit de toepasselijke sterftetafel, en wel door middel van de formule $q(x)=(l(x)-l(x+1)) / l(x)$ en - voor zover een separate vrouwentafel wordt gehanteerd - analoog voor $q(y)$.

Van de vorige alinea is uitgezonderd de door Verzekeraar overgenomen portefeuille van Royal Nederland. In Beleggingsverzekeringen uit deze portefeuille wordt uitgegaan van de sterftetafel GBM/V 1976-1980. Op dit tarief zal een korting worden toegepast van 20%.

- (c) Indien en voor zover sprake is van een negatief overlijdensrisico worden bij de normkostenberekening zoals bedoeld in artikel 2.2 sub (b) de overlijdensrisicopremies berekend over de risicokapitalen die worden afgeleid uit de bij die berekening behorende waardeopbouw. Daarbij wordt steeds het tarief van de risicopremie gehanteerd als bedoeld in de daadwerkelijke waardeontwikkeling zoals bedoeld in artikel 2.2 sub (a), tenzij dit tarief ongunstiger is voor de Polishouder dan toepassing van de netto premie van de sterftetafel GBM/V 1985-1990 zonder brutering. In dat laatste geval wordt gehanteerd de netto premie van sterftetafel GBM/V 1985-1990 zonder enige brutering.
- (d) In de gehele portefeuille van Verzekeraar zal de te hanteren leeftijd voor de bepaling van de sterftekans het tarief volgen conform het gestelde in artikel 2.3 sub (a), met dien verstande dat bij een positief overlijdensrisico geen leeftijdsopslag zal worden gehanteerd (in voorkomende gevallen worden leeftijdsopslagen op nul gesteld) en dat bij een negatief overlijdensrisico geen leeftijdsafslag zal worden gehanteerd (in voorkomende gevallen worden leeftijdsafslagen op nul gesteld). Leeftijdsopslagen in verband met medische waarborgen blijven echter gehandhaafd.

2.4 Het bepaalde in de artikelen 2.1 tot en met 2.3 is gebaseerd op en in overeenstemming met de uitgangspunten die zijn gehanteerd in de Aanbeveling van 4 maart 2008, waarbij tussen Partijen tevens overeenstemming bestaat over het volgende:

- (a) De eventuele aan de Polishouder(s) van Beleggingsverzekeringen ingevolge artikel 2 toekomende vergoeding wordt op de einddatum van de Beleggingsverzekering, indien om fiscale redenen noodzakelijk tegelijkertijd met het uit te keren (eind)kapitaal (tenzij de polis reeds is beëindigd), op een nader overeen te komen wijze aan de Polishouder(s) van de Beleggingsverzekering ten goede gebracht. Eventuele daarover verschuldigde belastingen e.d. zijn en blijven voor rekening van de Polishouder(s) van de Beleggingsverzekering.
- (b) In alle gevallen (ongeachte de vraag of er binnen de Beleggingsverzekering mutaties zijn geweest) blijft het ingevolge artikel 2.1 vastgestelde maximum kostenpercentage onveranderd. Ook vindt in alle gevallen de berekening van de eventuele aan de Polishouder(s) van een Beleggingsverzekering ingevolge artikel 2 toekomende vergoeding plaats op grond van het werkelijke premieverloop van de Beleggingsverzekering, zonder enige vorm van contantmaking en zonder enige vorm van evenredigheid.

- (c) Indien en voor zover na een financiële mutatie nog steeds sprake is van een garantie, zal het garanti kapitaal waar nodig worden herberekend. Bij deze herberekening van het garanti kapitaal zal afhankelijk van de vraag welke uitkomst het hoogste garanti kapitaal oplevert ofwel de werkelijke kostenstructuur van de Beleggingsverzekering worden gehanteerd ofwel de kostenmaximering ingevolge artikel 2.
- (d) Het effect van de kostenmaximering zal ten aanzien van de op 1 januari 2008 nog lopende Beleggingsverzekeringen uiterlijk in het tweede kwartaal van 2011 per brief of elektronisch, indien de Polishouder daarvoor heeft gekozen en Verzekeraar die mogelijkheid biedt, aan de Polishouders van deze Beleggingsverzekeringen worden gecommuniceerd en - voor zover van toepassing - met ingang van diezelfde datum worden verwerkt in de jaarlijkse mededeling conform Model 3 van de Commissie De Ruiter dan wel in een soortgelijke mededeling. In de brief of elektronische mededeling als hierboven bedoeld zal een verwijzing worden opgenomen naar de mogelijkheid aanspraak te maken op aanvullende vergoeding indien sprake is van een individueel schrijnend geval (als bedoeld in artikel 3) onder vermelding van de wijze waarop en de termijn waarbinnen deze aanspraak kan worden gemaakt. Onder het effect van de kostenmaximering als hierboven bedoeld moet in elk geval worden begrepen het bedrag van de verwachte vergoeding als bedoeld in dit artikel. Partijen komen overeen dat bij de berekening van de te verwachten vergoeding voor toekomstige rendementen zal worden uitgegaan van de op dat moment voorgeschreven rendementen genoemd in de mededeling.

2.5 Voor Beleggingsverzekeringen, die vóór 1 januari 2008, nadat zij langer dan vijf jaar hebben gelopen, zijn ge- of beëindigd (dat wil zeggen tot uitkering zijn gekomen wegens expiratie, afkoop, overgedragen aan een andere verzekeraar of anderszijds), geldt dat de Polishouders van deze Beleggingsverzekeringen bij Verzekeraar aanspraak dienen te maken op deze vergoeding. Verzekeraar heeft zich verplicht alle bestaande en voormalige Polishouders actief te informeren. Derhalve doet Verzekeraar afstand van ieder beroep op verjaring en/of verval van rechten terzake van een aanspraak op deze vergoeding.

Bekendmaking

- 2.6 Ten aanzien van de bekendmaking van de in de Overeenkomst opgenomen regeling zijn Partijen het navolgende overeengekomen:
- (a) Bekendmaking zal plaatsvinden door middel van individuele brieven aan alle Polishouders met een Beleggingsverzekering die op 1 januari 2008 nog niet was ge- of beëindigd alsmede aan alle Polishouders met een Beleggingsverzekering welke vóór 1 januari 2008 is ge- of beëindigd nadat zij langer dan vijf jaar had gelopen.
 - (b) Verzekeraar zal zich tot het ultieme inspannen alle in de vorige volzin bedoelde Polishouders daadwerkelijk te bereiken, ook indien de NAW-gegevens in de huidige administratie niet mochten blijken te kloppen.
 - (c) De brieven zullen (waar het Polishouders betreft met een Beleggingsverzekering welke vóór 1 januari 2008 ge- of beëindigd zijn nadat zij langer dan vijf jaar hebben gelopen) een verwijzing bevatten naar de mogelijkheid aanspraak te maken op aanvullende vergoeding in-

dien sprake is van een individueel schrijnend geval (als bedoeld in artikel 3) onder vermelding van de wijze waarop deze aanspraak kan worden gemaakt.

- (d) Verzekeraar en de Belangenorganisaties zullen de in dit artikel 2.6 bedoelde brieven, dan wel een mededeling van gelijke strekking tevens plaatsen op hun respectievelijke websites.
- (e) Verzekeraar en de Belangenorganisaties zullen zich inspannen om vermelding van de in de Overeenkomst opgenomen regeling te verkrijgen op andere relevante websites, waaronder, doch niet uitsluitend, de websites van het Verbond van Verzekeraars, het Ministerie van Financiën, De Nederlandsche Bank (**DNB**) en de AFM.

3. INDIVIDUELE SCHRIJNENDE GEVALLEN

3.1 Verzekeraar zal in aanvulling op het bepaalde in artikel 2 voor Polishouders van Beleggingsverzekeringen per datum van ondertekening van deze Overeenkomst voldoende budget beschikbaar stellen voor de vergoedingen van individuele schrijnende gevallen. Van een individueel schrijnend geval is sprake in het geval van materiële, ongerechtvaardigde en onaanvaardbare gevolgen voor individuele Polishouders die verband houden met de bijzondere c.q. specifieke productrisico's van hun Beleggingsverzekering (niet zijnde het reguliere beleggingsrisico). Partijen hebben het oog op bijvoorbeeld:

- (a) merkbare gevolgen van de zogenaamde "hefboom"- en /of "inteer"-effecten;
- (b) merkbare gevolgen ten aanzien van grote polissen, voor zover die niet door de regeling in artikel 2 worden gecompenseerd;
- (c) materiële, ongerechtvaardigde en onaanvaardbare gevolgen van de overeengekomen berekeningssystematiek.

3.2 Deze regeling voor individuele schrijnende gevallen beoogt geen vergoeding te bieden voor de directe gevolgen van slechte beleggingsresultaten en evenmin voor de gevolgen van het verval van het eventuele recht op vergoeding ingevolge artikel 2, zoals geregeld in artikel 2.5. Indien en voor zover de gevolgen van slechte beleggingsresultaten worden versterkt door de (berekenings)systematiek van de Beleggingsverzekering en overigens wordt voldaan aan de eisen van individuele schrijnendheid en dit niet reeds is vergoed in het kader van artikel 2 of artikel 3.1 sub (a) en/of (b) kan uitsluitend voor het versterkende effect wel een beroep worden gedaan op deze regeling voor individuele schrijnende gevallen.

Hefboom- en inteereffecten

3.3 In het geval van artikel 3.1 sub (a) (de zogenaamde "hefboom"- en/of "inteer"-effecten) zal het eventuele recht op vergoeding worden vastgesteld overeenkomstig een nog nader uit te werken exacte methodiek, waarvan de hoofdlijnen zijn vastgelegd in Fout! Verwijzingsbron niet gevonden., waarbij sprake is van een drempel van € 50,- (vijftig euro) (met herverdeling). Het eventuele recht op vergoeding heeft uitsluitend betrekking op de periode vanaf het aangaan van de Beleggingsverzekering tot de datum van de berekening, die zal zijn gelegen drie maanden voor de in artikel 2.4 sub (d) bedoelde brief of elektronische mededeling of zoveel eerder als de Beleggingsverzekering is beëindigd. Als blijkt dat de Polishouder van een Beleggingsverzekering volgens de hiervoor bedoelde me-

thodiek en met inachtneming van de hiervoor genoemde drempel van € 50,- (vijftig euro) recht heeft op vergoeding in de zin van artikel 3.1 sub (a) wordt deze vergoeding per datum berekening aan de waarde van de Beleggingsverzekering toegevoegd. Het totaal van de aldus berekende vergoedingen die, in verband met het niet bereiken van het gehanteerde drempelbedrag, niet aan de waarde van de Beleggingsverzekering worden toegevoegd zal worden toegevoegd aan het budget voor de "Schrijnende gevallen zoals gedefinieerd in artikel 3.1 lid c van deze Overeenkomst.

Grote polissen

- 3.4 Verzekeraar zal alle bij Beleggingsverzekeringen in rekening gebrachte kosten als bedoeld in artikel 2.1 voor Beleggingsverzekeringen met een fondswaarde van meer dan € 100.000,- (honderdduizend euro) maximeren tot 1,25% van de fondswaarde per jaar voor het meerdere boven € 100.000. Voor de fondswaarde tot en met € 100.000,- blijven de in artikel 2.1 sub (a) tot en met (c) genoemde maxima onverminderd van kracht. De in artikel 2.1 sub (d) genoemde toeslag blijft in alle gevallen van toepassing. Uitsluitend de aan Polishouders uit hoofde van dit artikel 3.4 daadwerkelijk uitgekeerde dan wel uit te keren vergoedingen die de ingevolge artikel 2 uitgekeerde dan wel uit te keren vergoedingen te boven gaan worden beschouwd als vergoedingen in individuele schrijnende gevallen overeenkomstig dit artikel 3.

Overige schrijnende gevallen

- 3.5 Buiten de gevallen van artikel 3.1 sub (a) en/of (b), zijn voor alle overige individuele schrijnende gevallen (waaronder de gevallen bedoeld in artikel 3.1 sub c.) ten aanzien van een aantal andere verzekeraars richtlijnen geformuleerd voor de wijze en het tijdstip van vaststelling en uitbetaling van een eventuele aan een individuele Polishouder toekomende (aanvullende) vergoeding ingevolge dit artikel 3. Ten aanzien van Verzekeraar behoeft dat niet, nu alle Polishouders op grond van de gemaakte afspraken in deze Overeenkomst op basis van de daadwerkelijke premiestroom en over de feitelijke looptijd van de Beleggingsverzekeraar aanspraak maken op vergoeding als bedoeld in artikel 2.

Aanspraken

- 3.6 De Polishouder(s) van een Beleggingsverzekering die vóór 1 januari 2008 ge- of beëindigd is nadat zij langer dan vijf jaar heeft gelopen en die me(e)n(t)/(en) recht te hebben op een (aanvullende) vergoeding als bedoeld in dit artikel 3 dienen daarop schriftelijk aanspraak te maken bij Verzekeraar. Verzekeraar heeft zich verplicht alle bestaande en voormalige Polishouders actief te informeren. Derhalve doet Verzekeraar afstand van ieder beroep op verjaring en/of verval van rechten terzake van een aanspraak op deze (aanvullende) vergoeding.
- 3.7 Voor Polishouders van op 1 januari 2008 lopende Beleggingsverzekeringen geldt dat de (aanvullende) vergoeding als bedoeld in dit artikel 3.1 sub (a) en/of (b) door Verzekeraar op eigen initiatief zal worden toegekend. Indien dat het geval is zal daarvan, alsmede van de hoogte van deze vergoeding, in de brief of elektronische mededeling als bedoeld in artikel 2.4 sub (d) melding worden gemaakt.
- 3.8 Partijen zullen nadere afspraken maken over de procedure, krachtens welke een Polishouder een beroep kan doen op de in dit artikel 3 neergelegde regeling ten behoeve van schrijnende gevallen. Daarbij zijn Partijen thans reeds overeengekomen dat een beroep van een Polishouder op artikel 3

in eerste instantie zal worden beoordeeld door Verzekeraar zelf, met dien verstande dat de hoogte van de vergoeding voor gevolgen van de in de artikel 3.1 sub (a) tot en met (c) bedoelde gevallen vastgesteld zal worden overeenkomstig de in artikel 3.3 tot en met 3.4 bedoelde methodiek.

- 3.9 Mocht deze beoordeling niet of niet tijdig tot een voor de Polishouder acceptabele uitkomst leiden, dan is de Polishouder, behoudens de gevallen van artikel 3.1 sub (a) tot en met (c) en mits het financiële belang waarop de Polishouder aanspraak maakt tussen partijen nader vast te stellen drempel overstijgt, bevoegd om bindend advies te vragen van een onafhankelijke commissie. Partijen zullen nadere afspraken maken over de samenstelling van deze commissie. Verzekeraar en de commissie zullen overeenkomstig de in artikel 3.4 genoemde nader overeen te komen richtlijnen en een nader overeen te komen procedure zorg dragen voor een effectieve en eerlijke toekenning van de eventuele (aanvullende) vergoedingen in overige individuele schrijvende gevallen als bedoeld in dit artikel 3. In de gevallen van artikel 3.1 sub (a) tot en met (c) geldt ten aanzien van de Polishouder artikel 5.1.

4. FLANKEREND BELEID

- 4.1 Om te voorkomen dat de kostenlading van Beleggingsverzekeringen in de toekomst zal stijgen, verklaart Verzekeraar dat zij de kostenstructuur van Beleggingsverzekeringen niet ten nadele van de Polishouders zullen aanpassen. Het voorgaande heeft geen betrekking op de door de fondsbeheerder(s) in rekening te brengen managementfee (zijnde dat gedeelte van de TER, dat door de fondsbeheerder beïnvloed kan worden) of, indien en voor zover het de TER van nieuwe fondsen betreft en Polishouders niet gedwongen zijn of worden in de nieuwe fondsen te participeren, op de introductie van nieuwe fondsen. In geval van een significante en tevens niet-marktconforme verhoging van voornoemde managementfee van een fonds zal Verzekeraar de Polishouder(s) van de Beleggingsverzekeringen waarbij de gelden worden belegd in dat fonds in de gelegenheid stellen eenmalig kosteloos te switchen naar een ander, qua risicoprofiel vergelijkbaar, fonds (al dan niet passief beheerd), met ten hoogste hetzelfde kostenniveau als dat van het betreffende fonds voor de verhoging. Verzekeraar behoeft Polishouders niet in de gelegenheid te stellen tot een dergelijke switch in het geval van een significante en tevens niet-marktconforme verhoging van de managementfee van een fonds, Verzekeraar de Polishouders op andere wijze volledig compenseert.
- 4.2 Verzekeraar zal de Polishouders tot 3 (drie) maanden na de brief of elektronische mededeling als bedoeld in artikel 2.4 sub (d) in de gelegenheid stellen eenmalig het (volledige) belegde vermogen geheel kosteloos, het eventuele verschil tussen de gehanteerde aan- en verkoopkoersen van de participaties en/of fondsen daaronder begrepen, te switchen indien één of meer andere beleggingsfondsen voor de betreffende Beleggingsverzekering worden aangeboden. Hoewel de Polishouder geheel vrij is om de hier bedoelde switch naar eigen inzicht in te vullen, kan de Polishouder zo bijvoorbeeld switchen naar een garantiefonds, indien dat bij de betreffende Beleggingsverzekering wordt aangeboden.
- 4.3 Verzekeraar zal in de brief of elektronische mededeling, als bedoeld in artikel 2.4 sub (d), wijzen op deze mogelijkheid alsmede op de kosten die normaliter aan een switch verbonden zijn, waaronder het verschil tussen de gehanteerde koersen. Van deze kosten zal, zowel wat kostensoort als hoogte betreft, tevens melding worden gemaakt in Model 3 van de Commissie De Ruiters of een soortgelijke mededeling dan wel in de daarbij gevoegde stukken. Daartoe zal een mededeling in begrijpelijke bewoordingen worden gedaan, met in ieder geval de volgende strekking:

Binnen uw beleggingsverzekering bent u vrij in de keuze van de aan te houden beleggingsfondsen. U kunt deze keuze desgewenst tussentijds aanpassen. Voor toekomstige premies is dat gratis (u betaalt slechts de normale aan- en verkoopkosten). Wilt u reeds belegde gelden anders belegd hebben, dan zijn daaraan wel kosten verbonden: u betaalt dan € [•] of [% van het te switchen bedrag] aan switchkosten. Deze switch-kosten worden bij de eerste switch in een polisjaar overigens niet in rekening gebracht).

De in bovenstaande voorbeeldteksten blanco gelaten bedragen en percentages zullen worden ontleend aan de toepasselijke Polisvoorwaarden.

- 4.4 Verzekeraar zal in de brief of elektronische mededeling, als bedoeld in artikel 2.4 sub (d), voor die Beleggingsverzekeringen waarbinnen het mogelijk is de risicodekking aan te passen wijzen op de mogelijkheid de risicodekking binnen de Beleggingsverzekering aan te passen. Daartoe zullen zij de volgende formulering opnemen:

Uw beleggingsverzekering kent de mogelijkheid de risicodekkingen aan te passen. Het is van belang om in overleg met uw adviseur regelmatig te bezien of de oorspronkelijk overeengekomen risicodekking nog steeds door u gewenst en/of noodzakelijk is. De hoogte van de risicodekking beïnvloedt namelijk de vermogensopbouw in de polis.

5. GESCHILLENBESLECHTING VOOR POLISHOUDER

- 5.1 Partijen komen overeen dat Polishouders zich in het geval van geschillen over de uitvoering van de in de Overeenkomst en de Vaststellingsovereenkomst opgenomen regeling, met uitzondering van de toepassing van artikel 3.9, de in de polisvoorwaarden van Beleggingsverzekeringen geregelde klachtenprocedure kunnen doorlopen en/of zich kunnen wenden tot het KiFiD en/of de burgerlijke rechter. Indien een specifieke procedure wordt ontwikkeld, zullen Partijen daarover in overleg treden.

6. OVERIGE BEPALINGEN

- 6.1 Verzekeraar zal haar vaste accountant opdracht geven om vóór einde eerste kwartaal 2012 aan de hand van alle relevante gegevens na te gaan of Verzekeraar deze Overeenkomst, juist, volledig en tijdig heeft nageleefd. Verzekeraar vermeldt in haar opdracht uitdrukkelijk dat de accountant zich een onafhankelijk oordeel dient te vormen. De accountant brengt van zijn oordeel schriftelijk verslag uit aan de Belangenorganisaties. Dit verslag omvat in ieder geval een weergave van de wijze waarop hij zijn controle heeft uitgevoerd, de gegevens waarop hij zich heeft gebaseerd en zijn oordeel over de naleving van de Overeenkomst.
- 6.2 Partijen komen overeen dat de Stichting Verliespolis en de Stichting WPC aan de Polishouders van Verzekeraar, die zich op het moment van ondertekening van de Overeenkomst (betalend) hebben aangesloten bij de Stichting Verliespolis of de Stichting WPC, de eerder door hen aan de Stichting Verliespolis of de Stichting WPC betaalde bijdrage zullen terugbetalen. Daarenboven zal aan de in dit artikellid bedoelde Polishouders van Verzekeraar (door de Stichtingen Verliespolis en Stichting WPC) een aanvullende eenmalige vergoeding worden uitbetaald, zodanig dat bedoelde Polishouders in totaal elk € 50,- (vijftig euro) zullen ontvangen. De Stichting Verliespolis respectievelijk de Stichting WPC zullen bij wijze van vergoeding van Verzekeraar ontvangen een bedrag van € 50,- (vijftig euro) per in dit artikel bedoelde Polishouder, alsmede de integrale (redelijke en onderbouwde) uitvoeringskosten gemoeid met de uitbetaling aan de Polishouders. De wijze waarop deze betaling zal plaatsvinden zal tussen Partijen nader worden overeengekomen, waarbij is overeengekomen dat de betaling door de Stichtingen aan de in dit artikel bedoelde Polishouders uiterlijk zes weken na

ondertekening van de Overeenkomst zal plaatsvinden. Indien de hiervoor genoemde wijze van uitbetaling voor de Belangenorganisaties nadelige fiscale gevolgen mocht hebben zal het bedrag van € 50,- (vijftig euro) door de Verzekeraar rechtstreeks aan de betreffende Polishouders worden uitgekeerd. De Belangenorganisaties zullen de Verzekeraar daartoe alsdan een digitaal bestand aanleveren met de namen en rekeninggegevens van de betreffende Polishouders.

- 6.3 Verzekeraar sluit met iedere Stichting afzonderlijk een regeling die voorziet in een vergoeding van de redelijke kosten die door deze Stichting zijn gemaakt in het kader van de totstandkoming en uitvoering van deze Overeenkomst. Uitgangspunt is dat slechts de daadwerkelijk gemaakte, redelijke kosten van die Stichting worden vergoed op basis van de door die Stichting te verstrekken facturen van de betreffende bestuurders en (externe) adviseurs. De Stichtingen zijn bereid om bij wijze van uitzondering af te zien van een forfaitaire bijdrage in de door hen gemaakte algemene (organisatie)kosten, doch uitsluitend op grond van de bijzondere, specifieke kenmerken van de Beleggingsverzekering van Verzekeraar en uitgaande van de juistheid van de door Verzekeraar verstrekte informatie en de in **Bijlage 5** opgenomen verklaringen van Verzekeraar.
- 6.4 Indien Verzekeraar van een Polishouder mocht verlangen dat deze in verband met de uitkering van de Compensatie kwijting verleent, zal die kwijting geen betrekking hebben op andere (mogelijke) vorderingen dan die verband houden met of voortvloeien uit (de voorlichting over) (de hoogte van) de kosten en risicopremies en de bijzondere productrisico's (niet zijnde het directe beleggingsrisico) van die Beleggingsverzekering. De kwijting heeft voorts geen betrekking op de eventuele advisering over de passendheid van die Beleggingsverzekering voor de Polishouder en/of over de specifieke samenstelling daarvan, zoals fondskeuze, risicodekking, looptijd en de hoogte van de bruto premie.
- 6.5 Partijen zijn gehouden tot geheimhouding van alle informatie die zij over en weer hebben verstrekt voorafgaande aan de ondertekening van deze Overeenkomst. Partijen staan er voor in dat zij deze informatie slechts hebben verstrekt aan voor hen werkzame personen die daarover redelijkerwijze dienen te beschikken gelet op hun betrokkenheid bij de totstandkoming of uitvoering van deze Overeenkomst.
- 6.6 Op deze Overeenkomst is Nederlands recht van toepassing.
- 6.7 Alle geschillen die mochten ontstaan naar aanleiding van of verband houden met deze Overeenkomst zullen worden beslecht door arbitrage conform het Reglement van het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI). Het scheidsgerecht zal oordelen naar de regelen des rechts en zal bestaan uit drie (3) arbiters. De arbitrage zal worden gevoerd in de Nederlandse taal en plaatsvinden in Amsterdam.

ONDERTEKENING

Aldus getekend te Den Haag op 17 februari 2011